

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní Mgr. Lenkou Havlíčkovou ve věci

žalobkyně: **nezletilá T. K.**, narozená dne X,
zastoupená zákonnou zástupkyní Mgr. M. K., narozenou dne X,
obě bytem X,

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2024, č. j. MPSV-2024/69109-916,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 18. 3. 2024, č. j. MPSV-2024/69109-916, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou prostřednictvím své zákonné zástupkyně v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2024, č. j. MPSV-2024/69109-916, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, kontaktního pracoviště Ústí nad Labem (dále jen „úřad práce“) ze dne 29. 9. 2023, č. j. 146886/2023/UUA (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím úřad práce rozhodl o poskytování příspěvku na péči žalobkyni ve výši 13 900 Kč měsíčně od května 2023.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Žaloba

2. Žalobkyně v podané žalobě namítla, že Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) reagovala pouze zčásti na zjištění ze sociálního šetření, že žalobkyně nezvládá používání hygienických pomůcek, neuvědomuje si nutnost jejich výměny a potřebuje pomoc s očištěm po stolici. Nezvládání očištění po stolici opomněla posudková komise úplně. Žalobkyně připomněla, že posudkem vypracovaným v prvostupňovém řízení byla základní životní potřeba výkon fyziologické potřeby uznána za nezvládnuto, a to právě pro nezvládnutí očištění po stolici. Žalobkyně dále uvedla, že schopnost provést očištění patří mezi aktivity základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby, proto bylo povinností posudkové komise jí posoudit při zohlednění dopadů zdravotního stavu. Žalobkyně zastávala názor, že minimálně v části týkající se základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby existují rozpory mezi posudkem posudkové komise a sociálním šetřením. Odůvodnění posudkové komise stran zvládání této základní životní potřeby považovala žalobkyně za nepřesvědčivé a nepřezkoumatelné. Žalobkyně připomněla, že v době posuzování zdravotního stavu jí bylo 14 let, přičemž v tomto věku jsou osoby obvykle schopny očištění po stolici provést samostatně bez pomoci jiné osoby. Pokud žalovaný zastával jiný názor, měl jej dle názoru žalobkyně zdůvodnit.
3. K základní životní potřebě mobilita žalobkyně připomněla, že v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí upozorňovala na skutečnost, že trpí frustrčním mozečkovým syndromem, v důsledku čehož nerovnosti a překážky naruší její rovnováhu a hrozí pád. Posudková komise na tuto námitku žalobkyně nijak nereagovala. Žalobkyně dále uvedla, že nebylo reagováno na její tvrzení v odvolání, že se nezvládá samostatně přepravovat bariérovými dopravními prostředky. Žalobkyně s ohledem na právě uvedené zastávala názor, že posudková komise porušila § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), neboť nevyřešila otázku, jaký funkční dopad má postižení žalobkyně na její rovnováhu a sílu v dolních končetinách, v důsledku čehož je posudek posudkové komise v části týkající se základní životní potřeby mobilita nepřesvědčivý. Žalobkyně považovala napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné, nepřesvědčivé a nesrozumitelné, neboť se dostatečně nevypořádalo s posudkem posudkové komise.

Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný ve svém vyjádření zastával názor, že postupoval v odvolacím řízení v souladu s právními předpisy. Posudková komise zasedala dne 15. 2. 2024 v odborném složení, kdy byl při posuzování přítomen jak posudkový lékař, tak odborník z oboru dětské neurologie. Posudková komise se vypořádala se všemi posuzovanými základními životními potřebami. Žalovaný proto považoval vypracovaný posudek za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek, na jehož základě bylo možné rozhodnout. Posudková komise měla k dispozici dostatečnou podkladovou dokumentaci a zhodnotila stránku duševní, smyslovou, interní a pohybovou. Žalovaný připomněl, že zdravotní stav žalobkyně byl posuzován od 1. 5. 2023, neboť ke dni 30. 4. 2023 skončila platnost původního posouzení zdravotního stavu. Žalovaný zdůraznil, že skutečnost, že žalobkyně ani její zákonná zástupkyně nebyly přítomny jednání posudkové komise, není při úplné a objektivní podkladové dokumentaci v rozporu s právními předpisy. Posudková komise podle názoru žalovaného zdůvodnila svůj závěr o zvládání žalobkyní namítaných základních životních potřeb mobilita a výkon fyziologické potřeby. Dále žalovaný shrnul na případ dopadající právní úpravu s tím, že při posuzování zdravotního stavu není prioritní samotná diagnóza posuzované osoby, ale objektivní

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

funkční dopady onemocnění na schopnost zvládat základní životní potřeby. Žalovaný vyjmenoval kritéria hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby s tím, že posouzení zdravotního stavu pro účely zákona o sociálních službách upravuje Instrukce náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů č. 15/2016, v jejíž příloze jsou uvedeny standardy vývoje dítěte, podle kterých se hodnotí poskytování mimořádné péče a s tím spojené nezvládání základní životní potřeby. Žalovaný zdůraznil, že potřeba občasného připomenutí či kontroly v oblasti péče o vlastní osobu se nehodnotí jako mimořádná péče. Žalovaný zastával názor, že napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné, neboť v odůvodnění rozhodnutí jsou vypořádány odvolací námitky žalobkyně. Podle názoru žalovaného bylo řízení provedeno v souladu se zákonem o sociálních službách, zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), protože neshledal důvody pro jeho zrušení. Závěrem svého vyjádření žalovaný soudu navrhl, aby zamítl žalobu pro nedůvodnost.

Posouzení věci soudem

5. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobkyně soudu nesdělila nesouhlas s tímto postupem, přičemž byla poučena, že nevyjádří-li se do dvou týdnů od doručení výzvy, má se za to, že souhlas udělila.
6. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
7. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
8. Smyslem zákona o sociálních službách je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 uvedeného zákona, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.

9. Podle § 8 odst. 1 uvedeného zákona osoba (do 18 let věku), která vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb.
10. Dle § 9 uvedeného zákona se při posuzování stupně závislosti u osob do 18 let věku hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví a osobní aktivity. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 téhož zákona).
11. Podle § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška“), za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
12. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška. Dle § 2 odst. 1 vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Dle § 2a vyhlášky, Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Dle § 2b vyhlášky pokud osoba do 18 let věku nemá z důvodu nízkého věku a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje ještě vyvinutou schopnost zvládat některou ze základních životních potřeb nebo některou aktivitu, které jsou vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce, není pro účely posuzování stupně závislosti považována za osobu, která je neschopna základní životní potřebu zvládat. To neplatí, pokud osoba z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu při zvládání základní životní potřeby nebo některé aktivity, které jsou vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce, vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.

13. Podle písm. g) přílohy č. 1 k vyhlášce se za schopnost zvládat základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby považuje stav, kdy je osoba schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu a používat hygienické pomůcky.
14. Podle písm. a) přílohy č. 1 k vyhlášce se za schopnost zvládat základní životní potřebu mobilita považuje stav, kdy je osoba schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů a nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
15. Ve věci je nutno dále připomenout, že z dikce § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vyplývá, že při posuzování stupně závislosti se vychází ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Posuzování stupně závislosti provádí Institut posuzování zdravotního stavu [§ 8 odst. 1 písm. g) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o organizaci“)], v odvolacím řízení potom žalovaný, který za tímto účelem zřizuje posudkové komise jako své specializované orgány (§ 28 odst. 2 zákona o sociálních službách ve spojení s § 4 odst. 2 zákona o organizaci).
16. Je dále nutno si uvědomit, že posudkové řízení před posudkovou komisí je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zákona o organizaci) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je při nedostatku odborné erudice odkázán.
17. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že žalobkyni byl rozhodnutím Magistrátu města Ústí nad Labem, odboru sociálních věcí, ze dne 27. 6. 2011, č. j. 27189/2011/UUA, přiznán příspěvek na péči ve výši 5 000 Kč měsíčně od dubna 2011, neboť byla považována za osobu do 18 let věku závislou na péči jiné fyzické osoby ve stupni II – středně těžká závislost. Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 1. 2015, č. j. MPSV-UM/472/15/4S-ÚSK, zvýšil žalobkyni příspěvek na péči od května 2014 z částky 6 000 Kč měsíčně na 9 000 Kč měsíčně, neboť posudkem posudkové komise ze dne 17. 12. 2014 byla žalobkyně považována za závislou na péči jiné fyzické osoby ve stupni III – těžká závislost. Tento stupeň závislosti byl žalobkyni uznán i při dalších posouzeních.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

18. Oznámením ze dne 2. 5. 2023, č. j. 72541/2023/UUA, zahájil úřad práce z moci úřední správní řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči, neboť dnem 30. 4. 2023 skončila platnost posudku o zdravotním stavu, který opravňoval dosavadní nárok na příspěvek na péči. Při sociálním šetření provedeném dne 27. 6. 2023 v místě bydliště žalobkyně bylo k základní životní potřebě mobilita zjištěno, že žalobkyně má špatnou rovnováhu, při chůzi se musí držet matky, často padá, nepřekoná nerovnosti terénu. Při procházce s matkou např. nepřekročí díru na chodníku, bojí se a matka jí musí pomáhat. Na nerovnosti terénu musí být žalobkyně upozorňována, není schopna přejít trávník před domem, kde bydlí. Do lůžka je žalobkyně schopna ulehnout sama, dolní končetiny do lůžka vynese sama, sama se rovněž posadí i vstane. Žalobkyně se po domácnosti pohybuje sama, nepoužívá žádné kompenzační pomůcky, při chůzi se přidržuje stěn a nábytku. Dále má žalobkyně diparézu, chodí po hraně chodidla, kotníky jí padají dovnitř, při chůzi si občas stěžuje na bolesti nohou. Žalobkyně potřebuje při chůzi do schodů doprovod matky a na horních končetinách má velmi špatnou jemnou motoriku, má velmi slabé ruce a nedokáže pracovat oběma rukama naráz. K základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby bylo při sociálním šetření zjištěno, že žalobkyně potřebu cítí, ale na toaletu chodí na poslední chvíli. Matce bylo doporučeno žalobkyni pobízet, aby si na toaletu došla dřív. Na stoličce si žalobkyně dojde, očistu provádí matka, žalobkyně si potřebu očisty neuvědomuje a je jí nutné připomenout omytí rukou a spláchnutí toalety. V posudku ze dne 11. 9. 2023 dospěl posudkový lékař Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem MUDr. V. C. k závěru, že žalobkyně z důvodu svého dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu samostatně nezvládá celkem sedm základních životních potřeb, a to orientaci, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví a osobní aktivity. Na základě tohoto posudku vydal úřad práce dne 29. 9. 2023 prvostupňové rozhodnutí, kterým rozhodl o poskytování příspěvku na péči žalobkyni ve výši 13 900 Kč měsíčně od května 2023 s odůvodněním, že se žalobkyně považuje podle § 8 zákona o sociálních službách za osobu závislou na péči jiné fyzické osoby ve stupni III – těžká závislost. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně včasné odvolání, v němž namítala kromě uznaných i nezvládání základních životních potřeb mobilita, komunikace a vyjádřila své přesvědčení, že vyžaduje každodenní nepřetržitý dohled a péči jiné fyzické osoby, a proto má nárok na příspěvek na péči ve stupni IV.
19. V odvolacím řízení si žalovaný nechal v souladu s § 4 odst. 2 zákona o organizaci pro účely odvolacího řízení vypracovat posudek posudkové komise ze dne 15. 2. 2024, jejímž členem byla lékařka z oboru dětská neurologie MUDr. V. N. Posudková komise vycházela při svém zkoumání z posudkového spisu Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem, ze spisu odvolacího orgánu, zdravotní dokumentace praktické ošetřující lékařky MUDr. J. P. a záznamu ze sociálního šetření ze dne 27. 6. 2023. Posudková komise popsala závěry vyšetření žalobkyně při jednání posudkové komise v roce 2018 a uvedla, že posuzuje patnáctiletou dívku s kombinovaným postižením mentálním, motorickým a smyslovým jako následek po streptokokové meningoencephalitidě v novorozeneckém věku. U žalobkyně jsou prokázány postmalatické změny mozku, pozánětlivý hyporesopční hydrocefalus, sek. mikrocefalie, kraniosynostosa. Žalobkyně je v péči specializovaných pracovišť neurologie, psychiatrie a oční. Klinicky je frustní spastická diparéza DKK, frustní cerebelární syndrom, centrální vada zraku zhoršuje již tak narušené orientační schopnosti při středně těžké mentální retardaci. Sekundární epilepsie je kontrolovaná, žalobkyně vyžaduje důsledný pitný režim. Refrakční vada je korigována brýlemi a žalobkyně je po opakovaných operacích strabismu. Posudková komise připustila, že se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje její fyzické, duševní a smyslové
- Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

schopnosti a má tak vliv na zvládání úkonů základních životních potřeb. Posudková komise konstatovala, že žalobkyně je nadále schopná využívat naučené dovednosti a schopnosti, není důvod, aby při nově popsané těžké mentální retardaci přestala naučené dovednosti samostatně zvládat, protože je má dostatečně osvojené a naučené. Posudková komise dále uvedla, že žalobkyně nemá deklarované z neurologického hlediska závažné pohybové postižení a klinicky je popisována frustní spastická diparéza DKK. Na nosných kloubech a na páteři nemá deklarované závažné funkční deficity nebo těžké deformity. Posudková komise dále uvedla, že si vyžádala zdravotní dokumentaci, zda nedošlo ke zhoršení zdravotního stavu nezletilé žalobkyně vlivem interních onemocnění, zhoršením smyslových či pohybových funkcí v důsledku úrazu či degenerativních změn kloubních, ale ani tyto skutečnosti nebyly ve zdravotní dokumentaci nezletilé žalobkyně deklarovány. K výsledkům sociálního šetření posudková komise uvedla, že jej vzala v úvahu, nicméně při hodnocení zdravotního stavu musí vycházet především z funkčních důsledků zdravotního postižení. Sociální šetření bylo provedeno v souladu se zdravotním stavem žalobkyně. Posudková komise se plně neztotožnila se závěrem posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem, neboť nenašla korelát k mimořádné péči u základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby. Naopak posudková komise shledala potřebu mimořádné péče o základní životní potřeby komunikace. Posudková komise připomněla, že u základních životních potřeb, které považuje za zvládnuté, nebyla prokázána příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopností zvládat tyto základní životní potřeby v přijatelném standardu, případně s použitím facilitátorů, je poskytována péče zvýšená, nikoli mimořádná. V odvolání namítané skutečnosti nemají podle názoru posudkové komise oporu v objektivně dokladovaném zdravotním stavu. Zjištěný rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností nezletilé žalobkyně je dostatečný k pravidelnému zvládání uvedených základních životních potřeb v přijatelném standardu, případně za použití facilitátorů. Na základě posudku posudkové komise následně žalovaný vydal napadené rozhodnutí.

20. Soud se nejprve zabýval otázkou přezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí, a to v kontextu žalobkyní značně obecně tvrzeného nedostatečného přezkumu posudku posudkové komise ze strany žalovaného.
21. Podle § 68 odst. 3 věty první správního řádu platí, že v odůvodnění rozhodnutí se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
22. Soud vychází z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, podle níž platí, že „[z] odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 As 13/2007-100, však zároveň nelze po odvolacím orgánu požadovat, aby se vyslovil ke každé větě uvedené v odvolání; plně postačí, pokud z jeho rozhodnutí bude zřejmé, na základě jakých skutečností

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

rozhodoval a jakými úvahami se řídil. Upozornit lze též na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2010, č. j. 8 As 60/2009-73, podle kterého „[ú]čelem soudního přezkumu není lpění na formální dokonalosti správních rozhodnutí, ale účinná ochrana veřejných subjektivních práv adresátů veřejné správy.“ Podle zdejšího názoru soudu je rovněž třeba zohlednit, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů rozhodnutí či pro jeho nesrozumitelnost skutečně toto rozhodnutí nelze meritorně přezkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64); taková situace však v projednávané věci nenastala.

23. Vycházejí ze shora uvedeného je tedy ve věci třeba (způsobem plně odpovídajícím formulaci této žalobní námitky) konstatovat, že z napadeného rozhodnutí je naprosto zřejmé, z jakých skutkových zjištění žalovaný ve vztahu k jím vyhlášenému výroku vycházel a na základě jakého právního názoru k závěrům o něm dospěl. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí se též podává, proč žalovaný považovala odvolací námitky žalobkyně za liché, a to na str. 9 - 10 napadeného rozhodnutí. Podle názoru soudu lze z hlediska přezkoumatelnosti v napadeném rozhodnutí rozeznat úsudek žalovaného, který přezkoumatelným způsobem zdůvodnil, jakým způsobem, z jakých důvodů a na základě jakých konkrétních ustanovení zákona daný případ řešil a proč neakceptoval odvolací námitky. Vzhledem ke skutečnosti, že odvolací námitky směřovaly do posouzení zdravotního stavu žalobkyně, nebylo podle názoru soudu pochybením žalovaného, že převážně vycházel z posudku posudkové komise ze dne 15. 2. 2024 a tento posudek v odůvodnění napadeného rozhodnutí podrobně citoval. Žalovaný označil posudek posudkové komise za úplný, objektivní a přesvědčivý důkazní prostředek, který vycházel ze zdravotní dokumentace, odborných lékařských zpráv, výsledků sociálního šetření i z funkčních důsledků zdravotního postižení. Žalovaný dále v napadeném rozhodnutí uvedl, že nijak nezpochybňuje nepříznivý zdravotní stav žalobkyně, avšak v řízení o příspěvku na péči je nutno postupovat v souladu se zákonem o sociálních službách a vyhláškou, dle kterých žalobkyně splňuje vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podmínky pro přiznání stupně závislosti III, neboť nezvládá sedm základních životních potřeb. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností netrpí. Výhrady žalobkyně podle názoru soudu představují nesouhlas s věcnými závěry žalovaného, jimiž se soud bude zabývat níže.
24. Soud se zabýval námitkou žalobkyně, že kromě uznaných sedmi základních životních potřeb samostatně nezvládá i základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby a mobilita.
25. K základní životní potřebě mobilita posudková komise v posudku ze dne 15. 2. 2024 uvedla, že i přes všechna onemocnění neměla žalobkyně popisovány závažné funkční končetinové deficity, anatomické ztráty končetin, pro které by tuto základní životní potřebu nezvládala. Dle sociálního šetření je schopna usedat a vstávat bez opory, stoj zvládá samostatně, je schopna samostatné chůze, chůzi po schodech zvládá, je schopna používat bariérové dopravní prostředky, pohybuje se bez kompenzačních pomůcek. Podle názoru posudkové komise nejsou v sociálním šetření a odvolání uváděné skutečnosti, že žalobkyni hrozí pády z důvodu špatné rovnováhy a schody zvládá jen s oporou, nejsou důvodem k nezvládnutí mobility jako celku. Posudková komise dospěla k závěru, že žalobkyně zvládá tuto základní životní potřebu v rámci širší normy jako dítě stejného věku bez zdravotního postižení.
26. Soud připouští, že z posudku ze dne 15. 2. 2024 je zřejmé, že si byla posudková komise vědoma skutečnosti, že žalobkyně trpí frustní spastickou diparérou DKK a frustním cerebelárním syndromem. Zároveň však lze přisvědčit názoru žalobkyně, že posudková Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

komise nereagovala na možné důsledky uvedených diagnóz, tedy na skutečnost, zda má žalobkyně problémy s udržení rovnováhy. Ze sociálního šetření přitom jednoznačně vyplynulo, že žalobkyně má špatnou rovnováhu, často padá, nepřekoná nerovnosti terénu a musí se držet matky. Ačkoli posudková komise uvedla, že tyto uváděné skutečnosti nejsou důvodem k nezvládání základní životní potřeby mobilita jako celku, soud toto odůvodnění považuje za nedostatečné. Posudková komise se podle názoru soudu měla podrobněji vypořádat s otázkou, zda žalobkyně dokáže udržet rovnováhu v rozsahu potřebném pro jednotlivé úkony základní životní potřeby mobilita. Z pohledu soudu se tedy posudková komise nedostatečně zabývala frustní spastickou diparézou DKK a frustním cerebelárním syndromem a s tím související otázkou, zda tato postižení žalobkyni nebrání samostatně zvládat základní životní potřebu mobilita. Žalobkyně dále k základní životní potřebě mobilita namítala, že nebylo reagováno na její tvrzení o tom, že nezvládá používat bariérové dopravní prostředky. Posudková komise v posudku uvedla, že dle sociálního šetření je žalobkyně mj. schopna používat bariérové dopravní prostředky, ačkoli tato skutečnost v záznamu ze sociálního šetření uvedena není. Posudková komise tedy chybně uvedla, že ze sociálního šetření vyplynulo, že žalobkyně je schopna používat bariérové dopravní prostředky. V této skutečnosti soud spatřuje další pochybení posudkové komise. Soud s ohledem na právě uvedené shledal, že odůvodnění posudkové komise stran zvládání základní životní potřeby mobilita není dostatečné.

27. K základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby posudková komise v posudku ze dne 15. 2. 2024 uvedla, že neuznala její nezvládnutí, neboť žalobkyně je schopna včas vyhledat WC, vykonat potřebu, na záchod si dojde sama. Nemá popisovanou inkontinenci, nepoužívá inkontinenční pomůcky. V sociálním šetření uvedené skutečnosti, že žalobkyně nezvládá používání hygienických vložek, neuvědomuje si nutnost jejich výměny a potřebuje pomoc s očištěm po stolici nejsou podle názoru posudkové komise mimořádnou péčí, nýbrž pouze zvýšenou péčí. Posudková komise dále vysvětlila pojem mimořádné a zvýšené péče, kterou je péče nepřesahující péči poskytovanou osobě téhož věku rozsahem, intenzitou nebo náročností. Posudková komise pokračovala, že podstatností se rozumí zvýšení rozsahu péče cca více než o jednu třetinu oproti dítěti bez zdravotního postižení. Z podkladů je podle názoru posudkové komise zřejmé, že se u základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby nejedná o mimořádnou péči, což je v hodnocení stupně závislosti u osob do 18 let věku podstatné. Posudková komise uvedla, že jako facilitátor lze místo hygienických vložek používat menstruační kalhotky, které se vyměňují 2x denně a jejichž výměna je zohledněna v rámci uznané základní životní potřeby oblékání a obouvání. Žalobkyně podle názoru posudkové komise zvládá tuto základní životní potřebu v rámci širší normy jako dítě stejného věku bez zdravotního postižení.
28. Soud shledal, že žalobkyně v podané žalobě i ve správním řízení k základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby především uváděla, že nezvládá použití hygienických vložek během menstruace a očištění po stolici. Rovněž ze záznamu ze sociálního šetření ze dne 27. 6. 2023 k základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby vyplynulo, že na stolici si žalobkyně dojde, nicméně očištění provádí matka, neboť si žalobkyně neuvědomuje potřebu očištění. Soud na tomto místě připomíná, že podle čl. 6 odst. 7 písm. b) Metodického pokynu ředitele odboru posudkové služby pro posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí – Posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči ze dne 27. 10. 2014, č. j. 2014/9245-721 (dále jen „metodický pokyn“) se za neschopnost výkonu fyziologické potřeby mj. pokládá stav, kdy osoba není schopna provést očištění po výkonu fyziologické potřeby. Zároveň nelze přehlédnout, že základní životní potřeba výkon fyziologické potřeby byla žalobkyni uznána za nezvládnutou posudkem posudkového lékaře Okresní správy Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

sociálního zabezpečení Ústí nad Labem ze dne 11. 9. 2023 s tím, že tuto základní životní potřebu nezvládá vzhledem k dokládanému mentálnímu opoždění. Posudková komise se v této části od závěru posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem odklonila, a to bez přesvědčivého vysvětlení. Posudková komise se zároveň dostatečně nevypořádala se závěrem ze sociálního šetření ohledně nezvládání očisty po stolici a podle názoru soudu si do jisté míry protiřečí, neboť zároveň uvedla, že vzala v úvahu výsledky sociálního šetření a zároveň jeho závěry minimálně v části týkající se zvládání očisty po stolici zcela opomněla, když se od jeho závěrů prokazatelně odklonila. Rovněž soud přisvědčil tvrzení žalobkyně, že posudková komise v části týkající se základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby nepřiléhavě argumentovala pojmem mimořádné péče. Podle čl. 2 metodického pokynu se mimořádnou péčí ve smyslu § 10 věty třetí zákona o sociálních službách rozumí péče poskytovaná osobě do 18 let věku, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku. Posudková komise uvedla, že z podkladů je zřejmé, že se u základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby nejedná o mimořádnou péči, aniž by tento závěr přesvědčivě zdůvodnila. Zároveň nelze přehlédnout, že žalobkyni bylo v době rozhodování posudkové komise již patnáct let, přičemž je obecně známou skutečností, že v tomto věku je průměrná osoba již schopna samostatně provádět očistu po stolici.

29. K základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby zároveň soud dodává, že posudková komise k argumentaci žalobkyně, že nezvládá během menstruace používat hygienické pomůcky, uvedla, že žalobkyně může coby facilitátor používat menstruační kalhotky, jejichž výměna je zohledněna v rámci základní životní potřeby oblékání a obouvání. Soud považuje tuto argumentaci za nesprávnou, neboť pokud mají být menstruační kalhotky, tedy hygienická pomůcka využívána při menstruaci, používány coby facilitátor v rámci základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby, nelze jejich použití hodnotit v rámci základní životní potřeby oblékání a obouvání. Pokud posudková komise zastávala názor, že ani facilitátor v podobě menstruačních kalhotek nezvládá žalobkyně použít, měla tuto skutečnost zhodnotit v rámci základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby. Argumentaci posudkové komise považuje soud v této části za účelovou. S ohledem na uvedené lze uzavřít, že hodnocení posudkové komise v části týkající se zvládání základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby je nepřesvědčivé a nedostatečně odůvodněné.
30. Soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že ačkoli posudek ze dne 15. 2. 2024 formálně obsahuje všechny potřebné náležitosti, odůvodnění posudkové komise v části týkající se základních životních potřeb výkon fyziologické potřeby a mobilita je nepřesvědčivé a nedostatečné. Posudková komise pouze vágně a neurčitě reagovala na odvolací námitky žalobkyně a bez bližšího vysvětlení se odklonila od závěrů ze sociálního šetření. Soud shrnuje, že posudek posudkové komise ze dne 15. 2. 2024 nelze považovat za úplný a přesvědčivý a žalovaný pochybil, pokud jej učinil rozhodným podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí. Žalovaný se neměl s posudkem spokojit a měl požadovat jeho doplnění. Lze tedy uzavřít, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, neměl dostatečnou odporu ve správním spisu, čímž byly splněny podmínky podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro zrušení napadeného rozhodnutí pro vadu řízení. Soud současně v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. V navazujícím řízení pak bude na žalovaném, aby odstranil vadu řízení spočívající v neúplnosti a nepřesvědčivosti podkladového posudku a s pomocí posudkové komise znovu a důsledně posoudil zdravotní stav žalobkyně ve smyslu samostatného zvládání základních životních potřeb. Teprve na základě nových závěrů posudkové komise Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

bude moci žalovaný vydat rozhodnutí, které by bylo přesvědčivé a odpovídalo shora konstatovaným požadavkům právních předpisů a judikatury.

31. Současně soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšná žalobkyně se k nároku na přiznání náhrady nákladů řízení nevyjádřila a z obsahu soudního spisu soud nezjistil, že by žalobkyni nějaké náklady v rámci soudního řízení vznikly. Neúspěšnému žalovanému náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem dne 16. prosince 2024

Mgr. Lenka Havlíčková v. r.
samosoudkyně